

DECIZIE

21 septembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:
Președinte – Timofti Vladimir,
Judecători – Țurcan Anatolie și Plămădeală Ghenadie,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Russu Alexandr în numele inculpatei, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2021, în cauza penală în privința inculpatei

Matei Larisa xxx, născută la xxx, originară din xxx și domiciliată în xxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 18.03.2020 – 12.05.2021;

Instanța de apel: 04.06.2021 – 17.11.2021;

Instanța de recurs: 16.03.2022 – 21.09.2022.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 12 mai 2021, *pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, potrivit art.364¹ Cod de procedură penală*, Matei Larisa a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art.151 alin.(1) Cod penal, la 4 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis pentru femei.

În baza art.art.89 alin.(2) lit. a), 90 alin.(1) Cod penal, executarea pedepsei cu închisoarea stabilite în privința inculpatei Matei Larisa a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 4 ani, cu liberarea ulterioară de pedeapsă, cu condiția că aceasta, în termenul de probă, va presta 100 ore de muncă neremunerată în folosul comunității, nu va comite infracțiuni sau contravenții intenționate și astfel va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

S-a dispus de a încasa din contul inculpatei Matei Larisa în beneficiul bugetului de stat, suma de 3 986 lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat în fapt că, Matei Larisa la 27.01.2020 aproximativ la ora 07:15, aflându-se la domiciliul său, în bucătăria apartamentului nr. 14 din imobilul amplasat pe xxx, acționând cu intenția cauzării leziunilor corporale lui Condratiev Chiril, care se afla în aceeași încăpăre, cu un cuțit de bucătărie pe care îl avea în mână, intenționat i-a aplicat lui Condratiev Chiril, o lovitură în regiunea abdomenului, cauzându-i ultimului leziuni corporale sub formă de plagă tăiată înțepată, penetrantă la nivelului abdomenului, hemoperitoneum în volum de circa 1 000 ml de sânge, leziuni corporale care conform raportului de expertiză judiciară nr.202002D0426 din 19.02.2020 s-au format în rezultatul acțiunii traumatice a unui

obiect tăietor înțepător, prezintă pericol pentru viață și în baza acestui criteriu, se califică ca vătămare corporală gravă.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, prima instanța a reținut în drept, că faptele inculpatei întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.151 alin.(1) Cod penal, după indicii calificativi - vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, care este periculoasă pentru viață.

3. Avocatul Russu Alexandr în numele inculpatei a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia în partea stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a-i stabili inculpatei Matei Larisa a pedepsei penale minimale sub formă de 1 an și 6 luni închisoare, cu dispunerea concomitentă a suspendării condiționate a executării pedepsei sale în conformitate cu prevederile art.90 Cod penal pe un termen de 2 ani, precum și cu respingerea integrală a solicitării acuzării privind dispunerea încasării din contul inculpatei Matei Larisa a cheltuielilor judiciare.

În motivarea cerințelor sale, avocatul a invocat următoarele aspecte:

- partea apărării și inculpata consideră sentința primei instanțe neîntemeiată, ori la caz nu există probe ce sunt în stare să probeze necesitatea aplicării pedepsei penale atât de grave în privința cet. Matei Larisa;

- de altfel, constată că starea de fapt și de drept statuată de prima instanță, în baza probelor acuzării și apărării, incorect a fost stabilită, iar soluția emisă este una inertă pe speța dată, care derogă de la normele instituite de legiuitor;

- prin urmare, apărarea consideră oportună ca în privința inculpatei de a-i fi aplicată o pedeapsă penală minimală conform indicilor infracțiunii art.151 alin.(1) Cod penal și anume: - 1 an și 6 luni închisoare cu dispunerea suspendării condiționate a executării pedepsei penale în conformitate cu prevederile art.90 Cod penal pe un termen de 2 ani;

- indică apărarea faptul că în speța dată, inculpata la faza înaintării bănuirii cât și a învinuirii, acesta și-a recunoscut vina în infracțiunea incriminată indicând că se căiește de cele comise, fapt ce denotă că acesta din start a mers la conlucrarea cu organul de urmărire penală;

- totodată, cet. Matei Larisa dispune de un șir enorm de circumstanțe atenuante ce sunt valorificate în favoarea inculpatei, care reflectă prin sine periculozitatea redusă a acesteia, prin raportare la fapta comisă. Prin urmare, conform art.76 Cod penal, în speță sunt prezente următoarele circumstanțe atenuante: are loc de trai permanent pe teritoriul RM, a mers la conlucrarea organului de urmărire penală; a recunoscut faptul comiterii infracțiunii, s-a căit de cele comise; a contribuit activ la descoperirea infracțiunii, este angajată în câmpul muncii; nu s-a eschivat de la urmărirea penală; se caracterizează pozitiv la locul de trai;

- astfel, toate aceste circumstanțe atenuante, de fapt, denotă expres faptul că inculpata a conștientizat acțiunile sale, iar corectarea și reeducarea acesteia este posibilă cu aplicarea unei pedepse minimale, prevăzute în norma incriminată de art.151 alin.(1) Cod penal în coroborare cu reducerea pedepsei prin aplicarea art.364/1 Cod de procedură penală;

- totodată, ținând cont de prevederile art.364/1 alin.(8) Cod de procedură penală "inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare". Analizând prezenta sintagmă, limitelor de pedeapsă prevăzută de lege", se deduce că legiuitorul a avut în vedere că pedeapsa dacă este închisoare poate fi redusă cu

1/3 chiar și din minimul prevăzut de sancțiune, stabilindu-se noi limite cu care trebuia să opereze instanța de fond la stabilirea pedepsei. De aici apărarea a constatat oportun că inculpatei să-i fie aplicată o pedeapsă penală minimală cu formula indicată mai sus;

- totodată, consideră că cheltuielile de expertiză nu pot fi încasate de la inculpată, sunt cheltuieli suportate din contul bugetului de stat în cadrul urmăririi penale, acțiuni de expertiză efectuate din oficiu de către organul de urmărire penală, astfel fiind niște cheltuieli care nu-i pot fi impuse inculpatei Matei Larisa de a fi achitate, or conform art.143 alin.(2) Cod de procedură penală, plata expertizelor judiciare se face din contul bugetului de stat;

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2021, a fost respins ca nefondat apelul avocatului Russu Alexandr în numele inculpatei, cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1. În motivarea soluției sale, instanța de apel a indicat că, sentința primei instanțe a fost contestată doar de partea apărării și numai în partea individualizării pedepsei penale și respingerii încasării cheltuielilor de judecată, iar ce ține de încadrarea juridică și vinovăție, sentința nu a fost atacată.

Instanța de apel consideră că prima instanță a stabilit în mod corect situația de fapt și vinovăția inculpatei Matei Larisa care a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc, dând faptei săvârșite încadrarea juridică corespunzătoare materialului probator administrat, în baza art.151 alin.(1) Cod penal.

Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală sus-indicată și care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Față de lucrul judecat de primă instanță, instanța de apel a constatat o motivare amplă și temeinică a sentinței pronunțate cu privire la procesul de evaluare și apreciere a probelor prezentate de părți în raport cu fapta incriminată prin rechizitoriu inculpatei, astfel fiind în corespundere cu exigențele articolului 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale. Potrivit jurisprudenței CEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. În cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de apel/recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță. (Garcia Ruis contra Spaniei, Helle contra Finlandei). Astfel, instanța de apel a preluat argumentarea vinovăției primei instanțe și a constatat temeinicia acesteia.

4.2. Vis-a-vis de categoria și termenul pedepsei penale, instanța de apel a conchis că prima instanță la stabilirea categoriei pedepsei, corect a aplicat prevederile legale și în conformitate cu prevederile art.art.7, 75 Cod penal, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

La fel, prima instanță a reținut în calitate de circumstanță atenuantă, potrivit prevederilor art.76 alin.(2) Cod penal, caracteristica pozitivă, semnată de către ofițerul superior de sector IP Ciocana, mun. Chișinău, inspector principal Gonța Sergiu (f.d.92). Potrivit caracteristicii, cet. Matei Larisa, la comisia administrativă nu a fost ascultată. Anterior nu a fost trasă la răspundere penală. De vecini este caracterizată pozitiv, în

acest sens în adresa ei careva plângeri, reclamații nu s-au înregistrat. În cercul de prieteni se bucură de stimă și respect. Față de cet. Matei Larisa, IP Ciocana, de careva material compromițător nu dispune. După modul de trai la domiciliu, aceasta se caracterizează pozitiv.

Referitor la prevederile art.76 alin.(1) lit. g) Cod penal, prima instanță a stabilit în calitate de circumstanță atenuantă faptul că motivul infracțiunii a fost determinat de conduita imorală a victimei. Deci, anume conduita victimei infracțiunii a determinat inculpata să recurgă la gestul său criminal.

În condițiile art.364/1 alin.(8) Cod de procedură penală, se stabilește noua limită minimă și maximă de pedeapsă, prevăzută la art.151 alin.(1) Cod penal, prin reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă minime și maxime sub formă de închisoare, adică, 3 ani și 4 luni limita minimă (5 ani - 1/3 din 5 ani) și maximă 6 ani și 8 luni (10 ani - 1/3 din 10 ani).

Respectiv, instanța de apel a conchis că la stabilirea termenului pedepsei în privința lui Matei Larisa, prima instanță a ținut cont de condițiile de viață ale familiei ultimei și a considerat ca fiind echitabilă stabilirea în privința acesteia a unei pedepse de 4 ani închisoare cu executare în penitenciar de tip semiînchis pentru femei.

Instanța de apel reiterând prevederile art.90 Cod penal, a notat că prima instanță în mod întemeiat a reținut că executarea pedepsei cu închisoarea stabilite inculpatei Matei Larisa, ar semnifica implicarea acesteia în mediul carceral fapt care, pornind de la vârsta pe care o are inculpata (54 ani și 9 luni la momentul pronunțării sentinței), va influența negativ asupra acesteia, ori, pe de o parte aceasta va fi ruptă pe o perioadă lungă de timp de la activitățile cotidiene. Din aceleași considerente prima instanță a apreciat că resocializarea inculpatei după executarea unei astfel de pedepse va fi deosebit de dificilă fapt care va afecta starea financiară și psihologică a acesteia.

Totodată, instanța de apel a evidențiat că relevant este și faptul că inculpata a recurs la gestul său criminal, în urma adoptării de către victimă a unei conduite neadecvate exprimată prin lovit puternică a ușii în momentul sosirii în apartament, numirea inculpatei cu termeni foarte familiari "mamașa", rămânerea în apartamentul inculpatei împotriva voinței ei și a solicitărilor acesteia de a părăsi apartamentul, urmată de distracția victimei cu fiica inculpatei într-o cameră din apartament. Aceste circumstanțe, denotă că gestul criminal comis de inculpată, în dimineața zilei de 27.01.2020, a fost o ieșire spontană, determinată de acumularea de către aceasta a unui stres psihologic, pe fonul neînțelegerilor cu fiica acesteia determinate de dezacordul ei față de modul de viață a ultimei și a cercului de prieteni ai acesteia.

Reieșind din cele menționate supra, precum și conduita inculpatei la etapa urmăririi penale și la etapa judecării cauzei, alături de remușcările de conștiință exprimate de inculpată în ședință de judecată, au determinat prima instanță să aprecieze în mod corect că, în speță, riscul ca inculpata va comite alte fapte criminale, este deosebit de mic. Aceleași considerente, au determinat instanța de fond să creadă că, inculpata a înțeles caracterul ilegal și periculos al acțiunilor comise de ea și și-a tras concluziile, referitoare la inadmisibilitatea unei astfel de conduite.

Așadar, în situația în care legea penală nu prevede careva impedimente la aplicarea prevederilor art.90 Cod penal pentru situația inculpatei, prima instanță în mod justificat a considerat că nu este rațional ca Matei Larisa să execute pedeapsa privativă de libertate stabilită acesteia.

Potrivit prevederilor art.art.89 alin.(2) lit. a) și 90 alin.(1) Cod penal, s-a considerat necesar de a dispune, suspendarea executării pedepsei cu închisoarea stabilite, pe o perioadă de probă de 4 ani, cu liberarea ulterioară de pedeapsă a lui Matei Larisa, cu

condiția că aceasta în termenul de probă va presta 100 ore de muncă neremunerată în folosul comunității, nu va comite infracțiuni sau contravenții intenționate și astfel va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

Or, se va respinge cerința avocatului privind suspendarea executării pedepsei cu închisoarea în privința inculpatei Matei Larisa doar pe un termen de 2 ani. Prin aplicarea unor asemenea pedepse, aceasta ar avea un caracter iluzoriu, iar pedeapsa penală nu și-ar realiza scopul de restabilire a echității sociale, corectare a condamnatei, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatei, cât și a altor persoane.

Așadar, instanța de apel a constatat că prima instanță justificat a conchis că doar o pedeapsă cu suspendarea executării pedepsei închisorii și muncă neremunerată în folosul comunității, este echitabilă la caz, care va atinge scopul legii penale de restabilire a echității sociale.

4.3. Referitor la cheltuielile de judecată legate de perfectarea Rapoartelor de expertiză nr. 202002D0426 din 19.02.2020, nr. 34/12/1-R-742 din 27.02.2020, nr. 20200500059 din 27.02.2020, în sumă de 3 986 lei cu titlu de cheltuieli de judecată, instanța de apel a considerat că soluția primei instanțe prin care ultima a dispus încasarea sumei date din contul inculpatei Matei Larisa, este una justificată și întemeiată, or, acestea sunt cheltuieli efectuate în cadrul urmăririi penale în vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpatei în comiterea infracțiunii incriminate.

Din materialele cauzei penale, rezultă că unele din probele ce confirmă vinovăția inculpatei Matei Larisa, sunt inclusiv raportul de expertiză judiciară nr. 202002D0426 din 19.02.2020 (f.d.38-39) - cheltuielile suportate pentru întocmirea acestuia constituie suma de 320 lei, potrivit scrisorii nr. 34/12/1-S-1394 din 27.02.2020 (f.d.47), cheltuielile suportate pentru întocmirea Raportului de expertiză judiciară nr. 34/12/1-R-742 din 27.02.2020 (f.d.48-53) - constituie suma de 1 680 lei, conform Raportului de expertiză judiciară nr. 20200500059 din 27.02.2020 (f.d.62-66) - cheltuielile suportate pentru întocmirea acestuia constituie suma de 1 986 lei, în total au fost suportate cheltuieli de judecată în mărime de 3 986 lei.

Instanța de apel a explicat că efectuarea cheltuielilor judiciare într-o cauză penală este provocată de săvârșirea unei infracțiuni, care impune desfășurarea urmăririi și a judecării cauzei pentru aplicarea legii penale celui ce a comis-o, ca urmare, cheltuielile judiciare sunt imputabile inculpatului condamnat pentru săvârșirea infracțiunii, temeiul juridic fiind vinovăția sa infracțională, deoarece fără săvârșirea infracțiunii astfel de cheltuieli nu s-ar fi efectuat.

Obligația inculpatului de a suporta cheltuielile judiciare este principală și integrală, întrucât săvârșirea unei infracțiuni atrage în mod inevitabil desfășurarea urmăririi penale și a judecării cauzei, pentru a i se aplica pedeapsa infractorului, obligația de a suporta cheltuielile judiciare îi revine în principal acestuia, chiar dacă partea vătămată și partea civilă au determinat, prin cererile lor, producerea unor cheltuieli, de asemenea, obligația de a suporta cheltuielile judiciare este integrală, incluzând toate cheltuielile necesare pentru pronunțarea unei hotărâri de condamnare de către prima instanță.

Instanța de apel a notat că rapoartelor de expertiză supra nominalizate, urmează a fi achitate anume din contul inculpatei Matei Larisa în contul statului, având în vedere că, la momentul derulării a acțiunilor de urmărire penală aceste cheltuieli au fost suportate de stat, deoarece procesul penal era guvernat de principiul prezumției nevinovăției, iar în situația în care, în cadrul cercetării judecătorești a fost dovedită pe deplin vinovăția inculpatei, ultima urmează să recupereze cheltuielile judiciare suportate de stat pentru

efectuarea la caz, a expertizei judiciare.

5. Avocatul Russu Alexandr în numele inculpatei, în temeiul pct.4), 6), 10), 12) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, contestă cu recurs decizia, solicitând casarea acesteia în partea stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a-i stabili inculpatei Matei Larisa pedeapsa minimală sub formă de 2 ani și 6 luni închisoare, cu dispunerea concomitentă a suspendării condiționate a executării pedepsei penale în conformitate cu prevederile art.90 Cod penal pe un termen de 2 ani, precum și cu respingerea integrală a solicitării acuzării privind dispunerea încasării din contul inculpatei Matei Larisa a cheltuielilor judiciare.

În motivarea cerințelor sale, avocatul invocă argumente similare celor din apel, suplimentar indică că instanța de apel prin decizia Curții de Apel (contestată) nu s-a conformat prevederilor art.385 Cod de procedură penală, unde de fapt sunt legiferate chestiunile pe care trebuie să le soluționeze instanța de judecată la deliberarea și adoptarea sentinței.

Suplimentar în opinia apărării, la caz nu există probe ce sunt în stare să probeze necesitatea aplicării pedepsei penale atât de grave în privința cet. Matei Larisa.

Apărarea evidențiază că, instanța de apel urma să verifice dacă la adoptarea sentinței, prima instanță a soluționat chestiunea dacă există circumstanțe care atenuează răspunderea inculpatei și care anume, iar în partea descriptivă a sentinței de condamnare să le indice și să se pronunțe asupra efectelor lor, fapt nerespectat de instanța de apel, or apărarea consideră că în speță sunt un cumul de circumstanțe atenuante iar instanța de apel nu a luat în considerare acestea și nici nu s-a expus asupra efectelor acestora.

Conchide apărarea că, formula de pedeapsă prenotată de apărarea este o pedeapsa echitabilă, ori fiind capabilă de a contribui la realizarea și a altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea comiterii de noi infracțiuni atât de către condamnată, cât și de alte persoane.

În final, apărarea concluzionează că instanța de apel nu a respectat regula prevăzută de dispozițiile art.78 alin.(1) Cod penal, și anume privind atenuarea pedepsei care se răsfrânge în cazul prezenței circumstanțelor atenuante.

6. Asupra recursului declarat a prezentat referință procurorul care s-a expus pentru inadmisibilitatea acestuia ca fiind vădit neîntemeiat.

În motivarea cerințelor sale, acuzarea a invocat că instanța de apel, just a ajuns la concluzia menținerii sentinței primei instanțe de condamnare a inculpatei Matei Larisa în baza art.151 alin.(1) Cod penal, la pedeapsă sub formă de 4 ani închisoare, cu suspendare pe același termen. Or, această soluție a fost reținută în strictă conformitate cu prevederile art.6, 7, 61, 75-77 Cod penal, cu aplicarea prevederilor art.364/1 alin.(8) Cod de procedură penală, conform cărora persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unor infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii.

Cât privește ingerința, precum că instanțele de fond au încasat de la inculpata Matei Larisa suma de 3 986 lei cu titlul de cheltuieli judiciare, acuzarea considera că, această soluție a fost adoptată în conformitate cu modificările operate la art.143 Cod de procedură penală, prin Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr.316 din 22 decembrie 2017, în vigoare din 09 februarie 2018, potrivit cărora, a fost exclusă plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin.(1) din contul mijloacelor bugetului de stat.

7. Verificând argumentele recursului declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Conform art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Reieșind din conținutul recursului declarat, Colegiul penal constată că titularul acestuia invocă temeiul pentru prevăzut la pct.6) și 10) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel când *hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Colegiul penal reține că, în esență, criticele părții apărării se axează pe ideea că instanțele de fond au individualizat pedeapsa, precum și au dispus încasarea cheltuielilor de judecată contrar prevederilor legale, la caz fiind indispensabilă aplicarea unei pedepse minime și respingerea cerinței privind încasarea cheltuielilor de judecată.

Analizând acest temei în raport cu motivele invocate, Colegiul penal constată că acesta nu și-a găsit confirmare, iar instanțele de fond la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei în privința inculpatei Matei Larisa și-au motivat just soluția adoptată, ținând cont de prevederile art.61, 75 Cod penal și art.364¹ Cod de procedură penală. Pedeapsa stabilită este echitabilă, legală și bine individualizată, aplicată în limitele fixate în partea specială a Codului penal și în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale ale aceluiași Cod, ținându-se cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază sau agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Așa cum se reține din doctrina penală, în cazul săvârșirii unei infracțiuni instanța de judecată este singura în măsură să înlăturească nemijlocit acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis acea infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului din Codul penal, în baza căruia a fost condamnat inculpatul.

Se reține că la individualizarea pedepsei trebuie avut în vedere principalul criteriu - gradul de pericol social al faptei săvârșite, care se măsoară după cuantumul pedepsei prevăzute de textul incriminator, urmând ca celelalte două criterii alăturate și distincte - persoana infractorului și împrejurările care atenuază sau agravează răspunderea penală, să fie avute în vedere după ce instanța și-a format opinia cu privire la gradul de pericol social concret al activității infracționale săvârșite.

La stabilirea categoriei și mărimii pedepsei, instanța de apel a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază sau agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatei, precum și de condițiile de viață ale acesteia.

Instanța de recurs consideră că, solicitarea recurentului privind aplicarea pedepsei minime este neîntemeiată, or, doar faptul că ultimul nu este de acord cu pedeapsa stabilită de către instanțele de fond, considerând-o prea aspră, nu poate servi ca temei pentru aplicarea în privința inculpatei a unei pedepse minime. Instanța de apel a argumentat detaliat soluția sa referitor la menținerea sentinței, iar recurentul nu a

prezentat careva argumente plauzibile ce ar necesita modificarea deciziei contestate.

Reieșind din cele expuse, Colegiul penal concluzionează că, instanța de apel a pronunțat o decizie întemeiată și motivată, iar pedeapsa stabilită inculpatei, răspunde scopului de corectare și reeducare prevăzut de art.61 Cod penal, care va duce la formarea unei atitudini pozitive a acesteia față de ordinea de drept, regulile de conviețuire socială și principiile morale, iar argumentul invocat de recurent privind aplicarea pedepsei minime, urmând a fi declarat ca neîntemeiat.

Totodată, Colegiul penal respinge ca neîntemeiate argumentele avocatului precum că, instanța de apel nu a luat în considerație la aplicare pedepsei inculpatei că, ultima a recunoscut vina pe deplin, regretă cele săvârșite, a promis să fie mai precaut pe viitor, astfel de acțiuni ilicite să nu mai comită, cât și de comportamentul vinovatului în timpul și după comiterea infracțiunii, or, anume aceste circumstanțe luate în considerație, au permis stabilirea unei pedepse reduse inculpatei în baza sancțiunii prevăzute de norma imputată acesteia.

Mai mult, Colegiul penal apreciază drept neîntemeiate argumentele părții apărării precum că, „instanțele de fond nu au soluționat chestiunea dacă există circumstanțe atenuante și care anume”. Or, instanța de apel a reținut faptul că inculpata Matei Larisa se caracterizează pozitiv, anterior nu a fost atrasă la răspundere penală, iar prima instanță a stabilit în calitate de circumstanță atenuantă faptul că motivul infracțiunii a fost determinat de conduita imorală a victimei (art.76 alin.(1) lit. g) Cod penal), evidențiind că anume conduita victimei infracțiunii a determinat inculpata să recurgă la gestul său criminal.

Suplimentar, Colegiul penal reține că recurentul nu a formulat careva argumente indubitabile care să ateste că nu este acceptabilă pedeapsa individualizată de către instanțele de fond.

Cu referire la argumentele recurentului privind cheltuielile de judecată, Colegiul penal conchide că, judecând cauza, instanțele de fond au cercetat nemijlocit, sub toate aspectele probele prezentate de părți, pe care le-au apreciat în mod obiectiv, ajungând corect la concluzia de a admite solicitarea procurorului cu privire la încasarea din contul inculpatei în beneficiul statului a cheltuielilor de judecată în sumă de 3 986 lei, suportate pentru efectuarea rapoartelor de expertiză judiciară.

Astfel, art.227 alin.(2) Cod de procedură penală stipulează, că cheltuielile judiciare cuprind sumele: 1) plătite sau care urmează a fi plătite martorilor, părții vătămate, reprezentanților lor, experților, specialiștilor, interpreților, traducătorilor și asistenților procedurali; 2) cheltuite pentru păstrarea, transportarea și cercetarea corpurilor delictive; 3) care urmează a fi plătite pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat; 4) cheltuite pentru restituirea contravalorii obiectelor deteriorate sau nimicite în procesul de efectuare a expertizei sau de reconstituire a faptei; 5) cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală.

Totodată, potrivit dispoziției art.229 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare... Prin urmare, se atestă că norma dată poartă un caracter facultativ, lăsând la discreția instanței de a hotărî asupra chestiunii plății cheltuielilor judiciare, ținând cont de împrejurările cauzei și suportării acestor cheltuieli.

În plus, nu poate fi reținut argumentul recurentului precum că, cheltuielile de efectuare a expertizei urmează să fie achitate din bugetul de stat. Prin legea nr.316 din 22 noiembrie 2017 (în vigoare din 09 februarie 2018), a fost exclus alin.(2) din art.143 Cod procedură penală, iar rapoartele de expertiză judiciară au fost efectuate după aceste modificări. Astfel, Colegiul penal reține că, voința legiuitorului a fost îndreptată spre

obligarea condamnaților de a achita cheltuielile judiciare.

Având în vedere prevederile legale, Colegiul penal constată că, suma de 3 986 lei a fost necesară pentru efectuarea rapoartelor de expertiză judiciară nr.20002D0426 din 19 februarie 2020, nr.34/12/1R-742 din 27 februarie 2020 și nr.20200500059 din 27 februarie 2020 (f.d.38-39; 48-53; 62-66).

În această ordine de idei, instanța de recurs ordinar susține poziția instanțelor de fond care corect au admis solicitarea procurorului cu privire la încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în suma de 3 986 lei.

Totodată, se reține că motivele invocate în recurs, au constituit deja obiect de examinare în instanța de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens.

Subsecvent, analizând textul deciziei atacate (f.d.228-242) în coraport cu motivele invocate de recurent, Colegiul penal atestă că, instanța de apel s-a expus argumentat și motivat, bazându-și just soluția din decizie, iar instanța de recurs ordinar, în virtutea corectitudinii acestei motivări, pentru a evita repetări inutile, o acceptă și o însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct.37 a hotărârii sale în cauza *Albert vs. România* din 16.02.2010, statuează că art.6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*Van de Hurk vs Olanda*, 19 aprilie 1994, pct.61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că, instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, hotărârea contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția.

În consecință, raportând situația reținută în cauză la prevederile art.432 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs nu constată prezența erorilor de drept ce ar genera casarea hotărârii atacate, și, prin urmare, se impune soluția inadmisibilității recursului ordinar declarat, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În corespundere cu art.432 alin.(1), (2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Russu Alexandr în numele inculpatei, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2021, în cauza penală în privința inculpatei *Matei Larisa xxx*, deoarece este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 27 octombrie 2022.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Plămădeală Ghenadie